

Tuffa motstånd för svenska lagen i 3×3 basket VM för döva i USA

16 december 2024

Foto: SDI

Den 10-14 december hölls 3×3 basket VM för döva på Gallaudet University i Washington D.C., USA. Sverige representerades av tre lag, två damlag och ett herrlag, som tog sig an tuffa motstånd på arenan där 11 damlag och 19 herrlag slogs för medaljerna. På damsidan vann USA 1 före Ukraina och Polen blev trea. På herrsidan vann Ukraina 1 före Polen och USA 1 blev trea.

3×3-basket spelas på en halv basketplan med en korg och följer ett snabbt och dynamiskt format. Matcherna är 10 minuter långa och avgörs antingen när ett lag når 21 poäng eller leder vid matchens slut. Med en 12-sekunders skottklocka och inga avbrott efter gjorda poäng, krävs både snabbhet och precision. Varje lag består av tre spelare och en avbytare, utan coach.

Damer 1, med lagkapten Larissa Strante Worseck med lagspelarna Cecilia Ferm, Melihat Dogan och Johanna Lamhauge Karmgård som tog över Isabella Tirnovans plats, inledde med två förluster: 7-8 mot Litauen 2 och 5-18 mot USA 1. De lyckades därefter säkra en seger mot Nya Zeeland med 19-9 men avslutade grundspelet med en förlust mot Ukraina, 5-22. I kvartsfinal spelade laget mot Polen där resultatet blev en förlust med 10-20. Efter placeringsmatcherna slutade Damer 1 på 8:e plats.

Damer 2, ledda av lagkapten Hertha Boyle Niemelä med lagspelarna Agatha Boyle Niemelä, Elza Zarina och Linnea Lamhauge Karmgård inledde också med två förluster: 5-19 mot Italien och 6-10 mot Litauen 1. Laget tog en välbehövlig seger mot Argentina, 13-9, men föll i de avslutande matcherna mot Polen (8-16) och USA 2 (9-21). I placeringsmatchen mot Argentina slutade det med en vinst med och Damer 2 slutade därmed på 9:e plats.

Herrlaget, med lagkapten Albert Boklund och lagspelarna Vadims Jelzovs samt bröderna Romel och Gesly Belcher, skrev historia som det första svenska herrlaget att delta i ett 3×3-basketmästerskap. Laget förlorade sin öppningsmatch mot Ukraina 2 med 13-21 men följde upp med segrar mot Serbien (15-11) och Trinidad

och Tobago (21-4). Mot USA blev det dock en ny förlust, 8-21. Herrarna gick vidare till åttondelsfinal, där de mötte Slovenien men förlorade med 11-21. Efter tre placeringsmatcher slutade herrarna på 13:e plats.

När VM var över berättade varje lag på SDI:s dövbasket Instagram hur de upplevt tävlingen. Damer 1 är nöjda med en stark insats i en turnering där nivån har höjts sedan det förra VM:et för två år sedan. Erfarenheten av att spela både 5-5 och 3x3 har varit givande och utvecklande. De har stått för flera bra prestationer, särskilt mot starka lag som Litauen 2, Polen och USA 1, även om små marginaler gjorde att de inte nådde längre. Johanna, som deltog både som coach och spelare, beskrev det som en stor ära.

För Damer 2 har mästerskapet varit en lärorik upplevelse, där laget gjort sitt bästa och avslutat starkt med två segrar. En av deltagarna gjorde sitt första mästerskap och såg det som en chans att utvecklas och växa som spelare.

Herrlaget berättade att turneringen varit en glädjefylld och lärorik resa. Laget är stolta över sin kämparanda och över att aldrig ha gett upp. Erfarenheten har gett insikter om vad som behöver förbättras framåt. Dessutom betonas vikten av att detta mästerskap inte bara handlar om nuet utan också om att bana väg för nästa generation och återetablera svensk herrbasket på världsscenen.

Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com

Indien lanserar sin första 24/7 TV-kanal på teckenspråk

16 december 2024

Foto: IG: @dibrugarh.unofficial

I ett steg mot en mer inkluderande utbildning lanserade Indiens utbildningsminister Dharmendra Pradhan nyligen landets första dygnet-runt-TV-kanal på indiskt teckenspråk (ISL). Kanalen, Channel 31, ska

erbjuda utbildningsprogram som är anpassade efter läroplanerna och drivs av det nationella rådet för utbildningsforskning och utbildning (NCERT).

Fredag den 6 december lanserades Channel 31 som syftar till att erbjuda utbildningsresurser på teckenspråk till döva och hörselskadade elever, lärare och andra inom utbildningssektorn över hela Indien. Kanalen kommer att sända innehåll anpassat efter centrala och regionala läroplaner och täcker även områden som karriärvägledning, färdighetsträning, psykisk hälsa och kommunikationsförmåga. Kanalens innehåll kommer att vara tillgängligt på YouTube för att nå en bredare publik. På kanalen kommer ISL att marknadsföras som ett ämne på samma sätt som andra språk som hindi och engelska.

Vid ett evenemang för lanseringen deltog döva och hörselskadade barn, specialpedagoger och ISL-certifierade tolkar. Dharmendra underströk där att det är viktigt med ett inkluderande utbildningssystem och nämnde att antalet erkända funktionsnedsättningar har utökats från sju till 21 i Indien. Den nationella utbildningspolitiken prioriterar utbildning för barn med särskilda behov och betonar användningen av alternativa kommunikationssätt som teckenspråk. Dharmendra betonade att ISL inte bara är ett kommunikationsverktyg utan också en viktig del av ett kulturellt uttryck. Han uppmanade fler att lära sig teckenspråk och beskrev Channel 31 som en bro som ska skapa möjligheter och bidra till ett mer inkluderande samhälle.

Den regionala utbildningsministern Jayant Chaudhary deltog också i evenemanget och lyfte fram att det är viktigt att tidigt identifiera funktionsnedsättningar hos barn för att kunna ge rätt stöd och minska risken för avhopp från skolan. Han framhöll också att initiativet med kanalen är ett steg mot att minska stigmat kring hörselnedsättningar och stärka individers möjlighet att delta i samhället på lika villkor.

Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com

TSC Allservice begärs i konkurs

16 december 2024

Foto: Carina Vallin

I 24 år har TSC Allservice i Sundsvall erbjudit tjänster inom bland annat transport, lokalvård och fastighetsskötsel. En stor del av de anställda har varit döva och hörselskadade. Nu har ägaren Lars Nilsson Böös lämnat in en konkursansökan.

Med kunder som IKEA, Biltema och Sundsvalls kommun har arbetsuppgifterna varit många och stabila. För 10 år sedan, 2014, fick TSC Allservice utmärkelsen "Årets kooperativ" i Sundsvall. År 2019 prisades de som Årets företagare i Sundsvall och året därpå, 2020, registrerade företaget sig som ett Aktiebolag. Då hade företaget 26 registrerade anställda. Idag ser situationen annorlunda ut. Med ett minskat kundunderlag och reducerade eller slopade bidrag har ekonomin blivit så pass ansträngd att företaget inte längre går att driva vidare. Konkursen berör 17 anställda.

Teckenrapport har intervjuat Lars. Han berättar att företaget bildades år 2000 av fyra döva och hörselskadade personer som gått en utbildning på Västankviks folkhögskola. Därefter ville de starta ett företag. Tanken var från början att ha verksamhet på flera orter, men man kom i gång först i Sundsvall, då under namnet Teckenspråkscentrum, TSC. Genom gott nätverkande och ett bra samarbete med Arbetsförmedlingen kunde de sälja tjänster till flera kunder, främst inom transport, lokalvård och fastighetsskötsel.

Lars förklarar att anledningen till konkursansökan är att ekonomin blivit alltför ansträngd. Konkurrensen har ökat, kundunderlaget har minskat – delvis på grund av förlorade upphandlingar samtidigt som Arbetsförmedlingen blivit mer restriktiv och dragit in flera lönebidrag.

Lars har sett till att de 17 berörda anställda ska få sina löner via lönegarantin under deras respektive uppsägningstider. Han talar varmt om sina anställda och företaget och ångrar inte en dag att han startade det för 24 år sedan. "Det finns inte ord så det räcker, det finns mycket glädjeämnen att komma ihåg i allt tråkigt. Mest trist är det för personalen som varit lojal och plikttrogen." säger Lars.

Konkursansökan lämnades in till Sundsvall tingsrätt den 9 december. Där utses en

konkursförvaltare som ska driva ärendet vidare. För Lars återstår arbetet med att redovisa ekonomin fram till konkursansökan. Därefter vet Lars inte vad han ska göra än, det får tiden utvisa.

Maria Norberg

nyhet@teckenbro.com

Nyle regisserar dokumentär om döva studenters kamp i USA

16 december 2024

Foto: Apple TV+

Apple Films presenterar dokumentären "Deaf President Now!", som handlar om den historiska protesten vid Gallaudet University 1988. Filmen är regisserad av Nyle DiMarco tillsammans med Oscarbelönade dokumentärfilmaren Davis Guggenheim.

Nyle berättar på sitt Instagramkonto att allt för länge har berättelser om personer med funktionsnedsättningar varit frånvarande i den historia de berättar. Den här filmen bevarar inte bara ett avgörande ögonblick i civilrättsrörelsen, utan hyllar också den döva gemenskapens motståndskraft, vars framgångar förtjänar att bli erkända och firade.

Det var Gallaudet University som blev scenen för en avgörande civilrättsprotest 1988 när studenter krävde att universitetet skulle tillsätta sin första döva rektor. Efter intensiva demonstrationer tillsattes Dr. I. King Jordan som skolans första döva president. Dokumentärfilmen innehåller exklusiva intervjuer med Dr. Jordan och de så kallade "Gallaudet Four" - Jerry Covell, Bridgetta Bourne-Firl, Tim Rarus och Greg Hlibok - som ledde protesterna. Med en experimentell narrativ stil, kallad "Deaf Point of View", används ett uttrycksfullt bildspråk och avancerad ljuddesign för att förmedla den dövas perspektiv och erfarenheter.

För att säkerställa äktheten har över 40 döva och hörselskadade personer varit

involverade i dokumentärfilmen, både framför och bakom kameran. Filmskaparen Wayne Betts Jr., som är pionjär inom konceptet "Deaf Lens", har bidragit med sitt unika perspektiv på allt från skådespel till kamerarörelser. Dessutom har experter från organisationen FWD-Doc hjälpt till med inkluderande rekrytering och tillgänglighetsanpassningar.

I dokumentärfilmen framhävs också amerikanskt teckenspråk (ASL), vilket är det huvudsakliga språket i filmen. Nyle har arbetat nära teamet för att säkerställa att språket återges korrekt och med respekt. För regissören Davis har arbetet med dokumentärfilmen varit ett sätt att uppmärksamma en nästan bortglömd händelse i amerikansk historia. I en intervju med The Hollywood reporter berättar Davis att det var chockerande att inse att varken han eller de flesta andra hade hört talas om detta ögonblick i dövas historia. Därför kändes det så viktigt att samarbeta med döva och hörande kollegor för att göra denna historia rättvisa.

"Deaf President Now!" kommer att lanseras på Apple TV+.

Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com

Ny teckenspråksplattform i Slovenien

16 december 2024

Foto: Adobe stock

I ett nytt initiativ för att stärka det slovenska teckenspråket har Förbundet för döva och hörselskadade i Slovenien lanserat en ny plattform. Plattformen innehåller ord som saknar slovenska tecken, som allmänheten kan skapa nya tecken för. Projektet har fått finansiellt stöd från bland annat Mastercard.

För 10 år sedan infördes det slovenska teckenspråkets dag, den 14 november. Då grundades Sloveniens institut för teckenspråk och officiellt fanns ungefär 6 500

tecken. Idag, tio år senare finns 27 500 tecken. Men jämfört med den slovenska ordboken som har 110 000 ord, upplever dövsamfundet fortfarande begränsningar i sin språkanvändning. Nu har man i projektets plattform prispevajkretnjo.si gjort det möjligt för tolkar, språkvetare och döva själva att utöka det slovenska teckenspråket. Det har lett till att projektet nu kunnat lansera landets första ordbok med tecken inom ekonomi.

Forskning visar att finansiell okunskap kan öka risken för ekonomisk utsatthet, och endast en tredjedel av döva i Slovenien använder internetbank. Projektet syftar därför till att stärka deras ekonomiska kunskaper och förebygga risker för bedrägerier och stölder. Enligt Luka Gabrovšek, landschef på Mastercard Slovenia, är detta initiativ därför ett viktigt steg mot ett mer jämlikt och inkluderande samhälle.

I plattformen kan alltså allmänheten bidra med tecken som saknas, på så sätt växer lexikonet kontinuerligt. För att bidra med ett tecken till projektet behöver man gå in på plattformen, klicka på ett ord som fortfarande inte har något tecken och betala 10 Euro när man skickar in bidraget i plattformen. Pengarna går oavkortat till Förbundet för döva och hörselskadade i Slovenien.

För att ytterligare öka medvetenheten på 10 års jubileet av slovenska teckenspråkets dag öppnade Café Lolita i Ljubljana ett "dövvänligt Mastercard-café", där gästerna under en period i november bara kunde beställa kaffe på teckenspråk. Initiativet gav besökarna en inblick i hur vardagen ser ut för personer som är döva eller hörselskadade.

Projektet får stöd av kända slovener, däribland före detta presidenten Borut Pahor, som var en nyckelperson när det slovenska teckenspråket blev en del av konstitutionen 2021.

Tine Hedin

nyhet@teckenbro.com

EUD kräver bättre stöd för döva på arbetsmarknaden

16 december 2024

Foto: EUD

Den 5 november deltog Alexandre Bloxs, policyansvarig på Europeiska unionen för Döva (EUD), i det årliga mötet "Nätverket för intressenter inom offentliga arbetsförmedlingar" (PES). Mötet, som anordnas av Europeiska kommissionen, samlade arbetsförmedlingar från hela EU för att diskutera lösningar för att nå målet om 78 procents sysselsättning bland personer i arbetsför ålder till år 2030.

PES-nätverket är en viktig del av arbetet med att skapa inkluderande sysselsättningsstrategier. Varje EU-land har en arbetsförmedling som erbjuder stöd till arbetssökande och rekryterare. Det årliga mötet fungerar som en plattform för dessa arbetsförmedlingar att utbyta erfarenheter och hitta nya metoder för att hantera utmaningar på arbetsmarknaden.

En central punkt på mötet var en diskussion om rekrytering av personer med funktionsnedsättning. EUD deltog aktivt och lyfte fram utmaningar som döva möter, såsom bristen på tillgång till nationella teckenspråk under utbildningar och kompetensutvecklingsprogram. Alexandre betonade att utan statligt finansierade tolktjänster tvingas många döva avstå från utbildningar som är viktiga för att öka deras chanser till arbete. Detta skapar en ond cirkel där döva riskerar att hamna utanför arbetsmarknaden och i stället bli beroende av bidrag.

EUD framhöll också vikten av att personer med funktionsnedsättning får vara med och utforma program och projekt som syftar till att öka deras anställningsbarhet. Enligt EUD saknas ofta samråd med dövsamhället och andra funktionsnedsättningsorganisationer, vilket gör att insatserna inte alltid svarar mot behoven. För att lösa detta efterlyser EUD ett närmare samarbete mellan regeringar, arbetsförmedlingar och organisationer som representerar personer med funktionsnedsättning, inklusive nationella dövförbund. Sådana samarbeten kan bidra till att göra åtgärderna mer effektiva och inkluderande.

EUD fortsätter att arbeta för dövas rättigheter och deras möjlighet att delta fullt ut på arbetsmarknaden. Organisationen ser fram emot fortsatt dialog med Europeiska

kommissionen och andra aktörer.

Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com

Operation Jultomten ska hjälpa dövas psykiska hälsa i Hongkong

16 december 2024

Foto: OSC

Välgörenhetsorganisationen Silence i Hongkong har inlett ett nytt projekt kallat "Operation Jultomten" med fokus på psykisk hälsa. Silence har sedan 2008 erbjudit teckenspråkstolkning samt språkstöd inom vård, juridik och arbetsmarknad. Efter 16 år vill de nu utöka sin verksamhet till att även omfatta stöd för psykisk hälsa.

I projektet Operation Santa Claus, OSC (Operation Jultomten) kommer Silence att erbjuda samtalsterapi, museibesök, skogsutflykter och konstaktiviteter under 2025. Projektet har som mål att öka medvetenheten om psykisk hälsa hos döva, samt att hjälpa dem att hantera stress och uppmuntra till att söka vård vid behov.

Silences VD Tsan Siu Yat-chan och verksamhetschef Ken Ng Ka-ki berättar till South China Morning Post att döva ofta missförstås eller marginaliseras i samhället, vilket leder till att de undviker vissa sociala situationer. Silences tjänster är särskilt efterfrågade inom vården, då brist på tolkar inom vården ofta lämnar patienter utan tillgång till nödvändig kommunikation.

Förutom psykisk hälsovård planerar Silence att använda projektets medel för att erbjuda teckenspråksutbildning för anhöriga, arbetsgivare och lokala butiksägare. Målet är att minska kommunikationsbarriärerna och skapa en mer inkluderande miljö i Hongkong.

Projektet förväntas stödja över 1 000 personer med hörselnedsättning, men

behovet är fortsatt stort i Hongkong. Antalet döva och hörselskadade beräknas, enligt Silence, uppgå till omkring 240 000, och ökningen tros bero på yrkesbuller inom industrier som färjetrafik, byggbranschen och inom mahjong-salonger.

Operation Jultomten är ett samarbete mellan South China Morning Post och nyhetskanalen RTHK i Hongkong. I år finansieras totalt 11 projekt, varav detta är ett.

Tine Hedin

nyhet@teckenbro.com

Prisbelönt döv regissör i USA

16 december 2024

Foto: IG: @chrissymarshall_

I USA uppmärksammades Chrissy Marshall i Los Angeles Daily News. 24-åriga Chrissy är en döv regissör som gör provocativa science fiction-draman och mörka komedier där hon skildrar de utmaningar som personer med funktionshinder möter.

Chrissys kortfilmer, som "Hardly What You Want to Hear" (Knappast vad du vill höra) och "Rain in My Head", har hyllats internationellt och vunnit flera utmärkelser, inklusive bästa regi och bästa film vid flera filmfestivaler. Den förstnämnda filmen är en science fiction-thriller som handlar om en nyförlovad hörselskadad kvinna vars hörapparat blir hackad. Den andra filmen handlar om två döva queer-kvinnor och deras mentala hälsa och tillgång till språk. I kortfilmerna utforskar hon teman som mental hälsa, språklig tillgång och de utmaningar som personer med funktionshinder möter.

På fem år har Chrissy fått över 1,3 miljoner följare på sina sociala medier, där hon byggt en plattform som kombinerar humor och insikt. Chrissy använder sin plattform för att ge kunskap amerikanskt teckenspråk (ASL), dövkultur och funktionshinder. Det är allt från tolkningar av populära låtar till videor där hon berättar om vad man ska och inte ska göra i en interaktion med döva personer.

Som en av få döva regissörer i Hollywood är Chrissy fast besluten att skapa utrymme för fler personer med funktionshinder i branschen. "Jag vill visa att det är möjligt att skapa konst som är inkluderande och autentisk", säger Chrissy till Los Angeles Daily News.

Just nu jobbar hon med en kortfilm som heter Rain, som spelas in i en klassrumsmiljö.

Tine Hedinn hedinn@teckenbro.com

Döv man tvingades ta bort tumör själv

16 december 2024

Foto: NHS Forth Valley

John Barrett, en döv man från Skottland, har delat med sig av sin skrämmande erfarenhet av att själv behöva avlägsna en tumör från sin hals. Detta efter att ha känt sig ignorerad av sjukvården, som han menar inte tog hans behov på allvar. John berättar att han vid upprepade tillfällen nekades fysiska läkarbesök och i stället erbjöds virtuella möten, något han beskriver som olämpligt för döva personer. Trots att han försökte förklara sin situation fick han antibiotika som inte hjälpte, och hans symtom förvärrades.

Till nyhetssidan Wales Online berättade John att han hade stora problem med andningen och visste att något var fel, även om läkaren aldrig hade undersökt hans hals. Till slut tvingades han dra ut tumören själv. Han visste inte vad det var då, men blodet bara forsade ur hans mun. Efter det traumatiska ingreppet sökte John akut vård och fick efter två veckor veta att han hade cancer. Han har sedan dess genomgått behandling med cellgifter och strålning.

John menar att situationen kunde ha hanterats bättre om läkarna hade tagit hans behov av fysiska möten med teckenspråkstolk på större allvar. Han sa att de

kunde ha upptäckt cancer tidigare och kanske besparat honom både cellgifter och strålning.

John arbetar nu för att förbättra vården för döva i Storbritannien. Han lyfter genom sin historia upp behovet av större medvetenhet om dövas kommunikationsbehov. Till exempel förklarar han att han behöver vara i samma rum som läkaren, med en tolk, för att kunna ha en tydlig tvåvägskommunikation. Virtuella möten är odugliga för döva personer, menar John och pekar på utmaningar som att boka vård via telefon och bristande system för att säkerställa att tolkar finns tillgängliga vid besök. En annan incident som John berättar om är när en tolk bokades till ett sjukhusbesök, men vårdpersonalen kom för tidigt och vägrade vänta, vilket lämnade honom utan stöd. Han säger att sådant är helt oacceptabelt.

John är tacksam för stödet från Funktionsnedsättnings-, Jämlikhets- och Tillgänglighetsservice vid den regionala hälsovårdsnämnden NHS Forth Valley. Han menar att deras tjänster varit avgörande för hans mentala hälsa och för hans kamp mot cancer. Vidare lyfter han fram att döva patienter behöver trygghet i vården, att de utan tolktjänsten skulle vara förlorade. NHS Forth Valley har nu påbörjat utbildning i dövmedvetenhet och samarbetar med lokala myndigheter för att förbättra tillgängligheten.

Kenny Åkesson och Tine Hedin

nyhet@teckenbro.com

Döve Hüseyin imponerade i "Vem vill bli miljonär?"

16 december 2024

Foto: FB: Hüseyin Görücü

Det populära frågesportprogrammet "Vem vill bli miljonär?" bjöd i sitt senaste avsnitt på känslofyllda stunder i den turkiska varianten. I rampluset stod den döve elitidrottaren Hüseyin Görücü, som med sin

imponerande prestation och inspirerande livshistoria fångade tittarnas hjärtan.

Hüseyin Görücü är 24 år och är med i det turkiska dövlandslaget i fotboll. Han deltog i programmet med siktet inställt på att nå den högsta prissumman. Med säkerhet tog han sig igenom de första frågorna och nådde fram till frågan för 500 000 turkiska lire, vilket motsvarar ungefär 155 000 svenska kronor. Hüseyin imponerade därmed både på Oktay Kaynarca, programmets programledare och på programmets miljontals tittare.

Den avgörande frågan handlade om en historisk händelse i Osmanska riket: "I Osmanska riket grundade Behire Hakkı år 1913 en skola för att ge kvinnor möjlighet att lära sig yrken. Skolans namn började med 'Turkiska kvinnor' och avslutades med vilket av följande?" där alternativen var sömnadsskola, soppkök, krukmakeri och hushållsekonomi-skola. Det rätta svaret var sömnadsskola.

Trots sin starka insats valde Hüseyin att inte svara på frågan och drog sig tillbaka med en vinstsumma på 300 000 TL (cirka 93 500 svenska kronor).

Hüseyin lyckades inte bara vinna en stor summa pengar utan också skapa medvetenhet kring dövas möjligheter och styrkor.

Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com